AZALPENAK

ELERTIJAK

LAUAXETA

LABERTHONNIERE

Oraintsu, lekaidia ta idazlia zan au il da. Iruŕogeta bigaŕen urte-ziaŕ ebilan. Juilly ikastetxian luzaro egon-ostian "Annales de Philosophie chretienne" deritxon aldiz kingija argitaldu eban baña Doibatzak, ziñismenaren mokoz-moko zan zerbait bertan auŕkiłu ebalako, dongetsi eban.

Aldizkingi au Laberthonniere abea aldendu zaneko iło zan. Bere alegiñak beste bide batera zuzendu ziran. Gastiai azijera ona emoten arazopetu zan ezkero, gai onetzaz idatzi batzuk biribildu ebazan. "Théorie de l'education" gorengotzat autetsi dabe.

Lekaidia zan-aŕen, France'ko izpaŕingi geyenak gixon au goraldu dabe.

IVAN VAZOV

Bulgaria'n zanik oleŕkari argijen onen erijotza abeŕi osuaren negaŕa ixan zan. Lateŕi onętako eleŕtijak gixaldirik eztauko. Baŕija be, baŕija da. 1840'gn. urtia baño len, ogetamaika idazti etziran bertan auŕkituten. Otoi-idaztiñuak eta ikastolaetako zerbait: besterik ezerez. Turketaŕak eta eŕusitaŕak gudean saŕtu ziranian zortzireun baño geyago ziran Bulgaria'ko idaztijak. Ordutik ona oleŕkarijak, idazliak eta izpaŕingijak gełu dira.

Bessonow'ek eŕiko oleŕkijak batu euzan. Geroxe Miladinow'ek.

Euzko-eleŕtijak eta Bulgaria'ko oŕek alkaŕen antza darijoe. Elitxa'be lan txara gai onetzaz idaztia.

Ivan Vazov oleŕkarijak lanik gitxijen abeŕiko eleŕtija goralduteko ezeban egin. Amaika urte il zala dira. Sofia urijan jai andijak bere oroimenez eratu dabez.

NOBEL-SARIJA

¡Jakingo ete-dogu jakin nori erantsi dautsen! Estokolmo'n jayo zan aberats batek itxi euzan dirubetatik sari ori osotu zan. Eleŕtijetzazkua bakaŕik ez, jakintza, akilan, eletiztija, bakia be sari oŕen kolkuan diralako. Eleŕtijatzazkua zeregiñik geyenak emoten dau, baŕiz. ¿Aŕosko dirala lumadunak?

Eztakigu, ba. Orain aŕte abixen bi entzuten ziran sari oŕen oñorde, baña France'ko idazliak euren abeŕira etoŕi biaŕ daulako zuŕumuŕaba darabile. Paul Valery oleŕkarijari emongo dautse-edo. Ludiko oleŕkarijetan gorengo auxe dago. Onegaz batera Stefan George doistaŕari, be, erantsi gura dautse. Liliencron eta Mehmel il -ostian, doistaŕak oleŕkari oberik eztabe euki Stefan Feorge baño.

Valery eta George, bijok oleŕkari uleŕkatxak dira. Eŕijak eztau oŕein neuŕtitz bat uleŕtuko. ¿Nobel-sarija eurekanandu-ko-ete? Zapaŕada andijak entzuten dira.

Sari ori lortu daben batzun ixen-abixenak ona: Carducci, Sienkiewiez, R. Rolland, Rabindranath Tagore, Heyse, Rudyard Kipling, Maeterlinck, Etxegarai, Mistral (onei batera).

Urte babatzutan sari ori etxako iñori emon. 1914'gn. Gai onetzazko gora-berak atzalduko doguz.

AŔIKADEA

Eleŕtilarijak alkaŕi ibili dabiltz. Orainguan Breslau'ko idazle batek margolari ospetsutzat geunkan Rembrandt'eri aŕikada andijena jauŕti dautso.

Hauthner idazliak irizketazko idazti bat erdiłu au. Eta ingoski osuak gauza bakaŕa aldeztuten dabe, Rembrandt etzala margolarija ixan, iñoren antzezkijak atzemon eta bere ixenpia jaŕtzeko baño.

Orain aŕte margolari gorengotzat geunkan luŕa jota ikusiko dogu-edo. Belgique aldian buŕuka andijak sortu'azo dauz.

GABRIELE D'ANNUNZIO

Italia'ko idazlari onen bixitzea argitaldu-ten asi dira: Curriculum vitae di Gabriele D'Annunzio". Antona Traversi idazliak egi lia dogu. Idazti bat ezeze lau-bost ixango dira. Lenenguan D'Annunzio'ren 1863-1910'gn. urteragiñoko gora-berak atzalduten dauz.

Oleŕkari ta idazle askoren Irakaslia D'Annunzio ixan da. Ludijan beste bi etziran au beste irakuŕijak ixango. Gauŕ D'Annunzio'ren idazkerea orainguan eztago. Gabiko baten legetxe itzak sendotuten euzan. Wilde'ren antzekua ixan da. Portugal'en D'Annunzio lakoxe bat ixan zan: De Castro. Idazle oneik eŕomataŕen emakumiak eruaten ebezan soñanzki zabalkazletz euren gogayak estalduten ixan dabez. Gauŕ, baŕiz, ostez-oste oŕeikaz idazliak dagoz.

ERRIJETATIK

LEKEITIO

Batzokiko mus-txapelke-tan jokatu nai daben bikotxak edo parejak lasteŕ emon biaŕko dabez euren ixenak, bestelan ezin jokatu. Aste onetako egubenian itxiko da oŕetarako dagon epia edo plazua. Arin ibili, ba. Arañarte ixena emon daben bikotxak, onenetarikotzat dagoz. Batzuen eŕetxija, bere koloria eukiko ba-dau txapelketa onek, txakolin-usainpian, jokatu biaŕ litzakela. Beste batzuk, baŕiz, geyago diñue, baña, azkenian, txakolin utsagaz be conformauko dirala uste dogu. Gauza bategaitik deritxat niri ondo era oŕetara jokatutia. Olan bentajarik iñok eztabelako eukiko. Muslarijak dagoz, lau eŕege, ankaz gora, eskubetan ba-dabez be, iñoz arpegiko margo edo koloria aldatuten etxakenak; ta baña be dagoz, olako kartakaz, edo txibija lez zuri-zuri, edo tomatia lez goŕituta geratzen diranak. Txakolintxua edan-da; baŕiz, arpegikera gorijakaz egongo dira danak eta igaŕi yok arei gero, norako dagozan, andira edo txikira, ta guzuŕagaz ala egijagaz ordago botaten bayuek.

Mus-autuagaz gabiltzan ezkero, ñauna "Lauaxeta„'ri egin biaŕ dautsat. Lengo egunian idazten zenduanagaz itxazertzeko uri baten bixi dan muslarijatzaz guraritxuba erne yat, jakin naya bakaŕik eŕi onetatik uŕun edo bertan bixi ba-da. Oŕen baŕdin-bardiña daukagu emen ba-ta. Onek, musian diarduenian, bere auŕka dagijenak musa kenduta gero aundira pasaten ba-dau, iñoz esan oi-dau: ¿Zer? ¿aundia paso? ez emen olakorik; pronterak itxita dagoz emen, ta gero gogoŕ jo, ordaguagaz be bai. Gero bestiak gura esan-da, karta nagosijaguakaz garbi.

✦ ✦ ✦

Gauŕ amaluko dira A. V. A. S. C'ek emon dabezan kusriluak elixetxeko areto nagosijan Oneri bixija emon dautsona ixan da Eguzkitza'taŕ Jon jakintsuba ta etenbarik lanian diarduan jaupari ona. Beronek ixentau ebazan borondate oneko batzuk, azaldu dabez ederto saspi egunen buruan, gixaŕtekeri edo zoziologeyako gayak. Oste edo jentiak ederto erantzun dau, gabero ikusten ixan dalako bete-beterik elixetxeko areto ederà.

✦ ✦ ✦

Igandian ospetu zan Kisto Bakaldun-jaya. Iñozko aundikiruen egin ziran egipen gustijak. Goxian, jaunaŕtze orokaŕak, ta jaupa nagosija abestuta; ta aŕatsaldian elizkixun edeŕa Eguzkitza ospatsubaren txonitz entzungaŕijagaz, ta gero ibildeuna. Elixia, jentez beti-beterik.

✦ ✦ ✦

Gure lagun maŕia ta lekeitiaŕa dan Txopitea'taŕ Gotzon malarik-malla doya beti igoten. Oraintsu Ondaŕua'tik eruan eben Donostia'ko eŕtxadon batera txaunburu-laguntzat, ta gauŕ Portugalete'ko txaunburu ta jaupal-erki atako jaupalburu-arzipreste-ixentau dau gure Gotzain agurgaŕijak. Esaŕi dautsoen ardura edo aginbidiaren aunditasuna oartutia da bere goralbenatzaz esan geinkiana baño geyago. Artu, ba, neure biyotzeko zorijon-aguŕik sutsubena.

BETI BAT.

Uaŕa.—Muslarijen kontutxuba Lekeitio'tik uŕun bixi eztiranenetzat zan. Kontuxu, Patxi ta Klaudio ixan ba-ziran, be... ¿Ixen oŕeik daukezan gixonak eztozubez ezagututen? Neuk bai.

Oŕek seguru, be, musean txapeldun uŕtengo ei-dira. Banketera neu be, juango naz. Txapeldun uŕteten ba-dira kantak aterako dautseguz ta musikea "Alejandro" deritxon gixon argi batek egingo dau.

Olantxe bertsuak asiko dira "Bertso beŕijak Patxi ta Klaudio'ri jaŕijak". Bilduŕ be bilduŕ naz Lekeitio'ra juaten, lepua berotuko daustela entzun dot-eta. Ikusiko dogu, ba.—Lauaxeta.

ELANTXOBE

EGUN-ITUNAK.—Deunoro edo danusantu egunak benetan egun ilunak ixaten doguz kistaŕ-aŕtian. Txadonak notiñez beterik ikusten dira, bai, deunoro bai gokaxo edo ariman egunian. Ildegijak aŕgiz eta burestunez apainduta. Ainbat, eta ainbat kistaŕ euraen aŕa-ama, osaba-ixeko, anai-aŕeba, seme alaba'ren gurutza-auŕian belauniko jaŕita otoi beruak ildakuai opaltzen. Geure asaba zaŕen kistaŕ-ikasbidiak auŕerantz jaŕaitzen dira ondiño. Bai biaŕ-be! Baña... ¡zenbaten bijotzetan egingo zan "taupadea" geure ildegiko ate buruban "Otoi bat eta Gero-arte" idazkun azpijan "Cementerio Municipal" idazkuna irakuŕiła? Kistaŕ apalen eŕi baketsuba, Euzkadi'n gintzauenetarikua dogu Elantxobe'ko eŕija.

Gauŕ euzkerea iñoiz baño geyago zabaldu biaŕ dogun sasoya ixan eta... gauŕ..., gastelaŕ idazkunakaz geure ildegi-ko ete edeŕak atzeŕiko usañik andijana daroyala?

¿ETE DAKIJE ZER EGIŕEN DABEN?—Madrid'ko agindarijak azkenengo aŕtu daben erabagijagaz bada zer esana euzko-eŕijetan, 29'gko. ziñegotzijak aldatu egin biaŕ dirala erabagi dabe, ba, oneik ez ei-dira eŕkal-gogokuak.

Gomutatzen gera Berenger bakaldaŕaren sasoyan geure Jel-alderdijak euki eban deyatzaz.

Baña gu beti bakaldaŕen arerijuak ixan be-ta, ezkiñan jaŕi aulki oŕetan, eta... ¿noŕtzuk ziran jaŕi ziranak? ¡ez Jeltzaliak beintzat! Oŕduban aŕgi dago geure eŕkaltzale edo eŕepublikanotzia. Orain aldatuteko badira noŕ jaŕi leieke geure eŕijan? Jakiña-ba geure eŕijan Jelalderdikuak ixan ezean ez eguan eŕkaldaŕik eta, bat-edo bat ba eguan bere edestijari ikeŕtalditxu bat eginda ipiñiko dogu azal-azalian. Au olan dala ¡ete dakije zeŕ egiŕen daben? Atxoko bakaldaŕa, ixan ete-litxake gaurko eŕkaldaŕa?

OGOÑOPE.

MUNDAKA

¿ZER JAZOTEN ETE-DA?—Egunero neure baŕuban gauza oneik erabilien dodaz... ¿Zer jazoten ete-da mundakaŕen aŕtian? ¿Euzkadi'n euzkeraz ez - idazteko? ¿Izpaŕik ez? ¡Olakorik! Baña ¿eŕderaz egiŕeko zelan dauke, ba?

¡Parkatu "Kepatxu" neune irakasle maŕia! ¿Nun-ete-dagon ainbeste irakasle, beti txaide ta Euzko-Gastedijan, euzkeldun baŕijari "euzkeraz egixu" esaten dabenak? ¿Nun? Geure ele maŕia, maŕe biaŕ dogu ¡egija! Baña gure izkuntza maŕe, ezta motrolakadakaz itz - egiŕea: ondo euzkeraz mintzatia, euzkel-atalak irakuŕtia, idatzi ta irakastia, itzaldi edeŕak, baia txadonekuak, uŕten barik, entzutia, baño.

Euzkeldun baŕi onek olan uste dau... ¿Zubek?

MATXIN.

Uaŕa.—Txotxo: zeuk idatzi. Bestiai dei -egitia gauza eŕaza, baña noberak idaztia ez. Poliŕo ikasi dozu ta jaŕai.—L.

GERNIKA

AXANGIZ'EN.—Geure Txara-Txara'ko eletari bikain diran Isusi'taŕ Miren eta Baŕenetxea'taŕ Peli, igandian Axangiz'en izan zirean ango Batzoki eta Emakume Abeŕtzale-Batza'ko ikuŕin-oneskundia zala-ta.

Eta Axangiz'ko abeŕtzale batek diraustkunez biyok ederto itz-egin eben. Oŕek ezkauz batxu be mirarituten, doyazan alde gustietan ondo txalokatuak izaten dira-ta.

EZKONTZA. — Lauzirika'taŕ Polentzi eta Aresti'taŕ Berte emengo neskatilea lasteŕ ezkontzeko dira.

Lenengo eleiz-deyak, igandean joan yakoezan, beintzat. Zorionak auŕetiaz.

JAYOTZAK. — Seijo Endeiza'taŕ Todoŕ'en emaztiak euren lenengo alabatxua ekaŕi dau.

Leginetxe'taŕ Andoni'ren emastiak be alabatxu bat.

Baita Untzeta Baŕenetxea'taŕ Eŕupin'enak be neskatilatxu bat.

Bermeosolo'taŕ Todoŕ'enak, baŕiz, semetxu bat.

Gustioi zorionak.

ERIOTZAK.—Joan dan astian il zan Omagoxeaskoa'taŕ Eŕamun, baŕu - baŕuko adizkidia genduana.

Igaro zan barikuan il zan urte askotan Lumo'ko Kepa deunaren txaunburu izandako Omaetxeltaŕia'taŕ Ermenegilda Abade jaun gurgaŕia (Goyan begoz).

ASTELENA.—Askenengo uŕiko astelena be, bere aurtengo anaya gustien antzekoa izatea-gaitik-edo, ondo euritsua izan gendun.

¡Egun gustiak euria geratu ez, baña, gizona.

Alan da gusti be, geure kale jatetxe eta akeitetxe gu[illegible]ak, lagunez beterik egun gustian egon zirean.

Amabitan geure eresbatzak erestaldi edeŕ bat jo eban.

Aŕatsaldeko ordu bi ta erdietan pelota -tokian, gixon indarïetia izan zan. Nabarniz'ko sei-moŕosko, ugalesko gaŕiekoekin idi-indaŕketetako aŕi txikiari lotuta an ikusi genduzan.

Iru untze eta erdian ogeta amasei minutuan bete zituezan, eta, onan egindako jokoa irabazi.

Indaŕa ugari ebela erakutsi euskuen moŕoskuok.

Lauretan, pelotan, Zabala eta Artamendi'k, Etxabe III eta Altuna'ri tantu bat gaitik irabazi eutsen.

Bigaŕen jokaldian: Peru eta Kortabitarte'k, Ubila eta Monasterio amalaban itxi zituezan.

Bigaŕen jokaldi onetarako, luŕunak-edo, joko-toki gustia busti eban eta joskerako jokoa izan zan.

Gabaz, iragaŕita egoan jokaldiak lagun asko eta asko pelotatokiratu zituzan. Alde batetik Rubio eta Artazo zirean eta bestetik Etxabe IV eta Urzelai.

Bederatziak eta ogetabost zirala jokoa asi zan, eta amaŕak eta bostian etxean gengozan.

"Kantxea" laban egoan, eta Kiŕu ta Artazo'k jokoa galdu eben. Gero ordubatak ingururarte jantzea egon ei-zan...

BELU-MENDU.

ELORRIO

AGUŔA.—Aguŕ "Lauaxeta" eta izpaŕingi onetako idazle gustijoi. Lenengoz idazten asten naz, abeŕijaren onerako ixan dedixan neure lanok.

ITZALDIJA. — Ila onen 25'kn. itzaldi edeŕa Agiŕe'taŕ Joseba Andoni jaunak egin eban. Bergara'ra juateko zan eta labuŕtxo egin eban.

Geure antziñako lagijak zer ziran sakonetik atzaldu euskun. Zorijonak Agiŕe jaunari.

E. A.-B.—Emeko emakumiak lan gogoŕetan dabiltz Amaikatxu lan abeŕijaren aldez egiŕen dabe.

GASTETXU-BATZA. — Eŕiko gastetxubak egin dabe euren batzaŕa ta aukeratu dabez aŕteskaritzako batzuk. Ara nortzuk diran:

Ugalde'taŕ Jayone, lendakarja.
Iztegi'taŕ Josebe bigaŕen.
Zigaran'daŕ Karmele.
Zuazua'taŕ Karmele.
Zigaran'daŕ Limene albokuak.

Zorijon ugarijak gustijoi. Kontuz eŕderiaz euzkera dogulako abeŕijaren elia. Uŕenguan idatziko doguz beste izpaŕtxu batzuk.

BETI-ALAI.

AXANGIZ

BATZOKIJA. — Igandian egin zan eŕi onetako Euzko-Batzokijaren zabalgundia. Goxian jaupa-ostian onestu ebazan bertoko txanburu Peŕtika'taŕ Eŕoman jaunak Abeŕtzalien eta emakumien ikuŕiñak eta Batzoki-aretua. Ondoren itzalditxu agerkundia egin eban Argintzona'taŕ Lin'ak, lenengo itz-egin eban Isusi'taŕ Miren'ek: ¡ondo baño obeto atzaldu eban gure izkuntza eta oŕuren baŕi. Bigaŕen Baŕenetxea'taŕ Peli'k sakon eta mamintsu egin eban Euzkotaŕoi Euzkadi'n geure tokija zoŕ yakula azalduz eta batez bere Euzko-langileai gauŕko egunian. Ondoren Enbeita'taŕ Sabin'ek Axangiz'ko "txori kayola" ori ederto jantzi eban. ¡Txindoŕ-kuma ori benetan dok gero abeslari...!

BATZOKI'KO BATZOŔDIA. — Lendakari, Amonategi'taŕ Jakoba Bigaŕen-lendakaria, Kaltzakorta'taŕ Joseba Mirena; diruzain, Bariazuŕa'taŕ Koikili: idazkari, Aŕibalzaga'taŕ Aniketa; albotikoak Basteŕetxea'taŕ Jon Joseba, Gandarias'taŕ Peli, Ajuria'taŕ Lon.

Emakume Abeŕtzale-Batza'ko Batzoŕdia: Lendakari, Bilbao'taŕ Nikolase; Bigaŕenlendaki, Mintegia'taŕ Anestase; diruzain, Kaltzakorta'taŕ Andone; idazkari Aŕibaitzaga'taŕ Eŕupiñe; albotikoak: Geŕikaetxebaŕia'taŕ Kaulde eta Gandarias'taŕ Jone.

Zorijon ugarijak danori eta auŕera zintzo arlo oŕetan.

GASTE-BELU.

MENDATA

Gauŕ bigaŕenez lumea neure eskubetan eta idazki onegaz gura dautsat azaldu zeozer eŕi onetako gastedijari. Eskeŕ ugarijak eta baŕutikuak emoten dautsedaz irakasle jaunari idazle baŕija nazanaŕen idazkijak ontzat artuten daustazalako.

"EŔIKO ABERTZALE GASTE TA EMAKUMERI".—Emen eŕi onetan eztago olako oŕurarik, eta oŕegaz neure bijotza asko poztuten da, baña emendik uŕtendakuan zer tamalgaŕija dan; azaltzen be lotsatu egiŕen naz, baña azaldu egin biaŕ.

Igaro dan astelenian be Gernika'ra juan nintzan, eta jolastokiratu be bai. An aurkitu nintzan neska-mutil taldetxu bategaz, eta txistu-soñu edeŕa joten egoanian neska-mutilak adi-adi egozan entsuten, eta orduban esan neuntsen jolastuteko begira egon barik, jolastuteko. Bai olakua Deun Mikel jayetan be naikua eukiien dogu-erantzun eusten. Eta olako baten andiko basteŕ baten zenbat gura basurda praka goriren soñua entzun eben, eta tiŕin eta taŕan orduban euren belaŕijak jaso ta batak bestiari, "guazen ara ziŕi-paŕara" esan eben, eta "bai oba" erantzun eta, araxe juan ziran. Eta gure neska-mutilok an ebixan bei besakarijen antzera ara ta oŕa. ¿Lotsagaŕikeri aundijagorik bai?

Gero ezeŕ esan ezkero "ni abeŕtzalia naz" esango dabe. Emen daruat papaŕian euzkel oratza be-ta-geiuko dabe gero, eta ¡Gora Euzkadi! batzuk didaŕ egin.

Bai, bai; ederto neuk be esango neuke "abadia nazala". ¿baña zeŕ? Jaupea esaten ezpadakik ni abadia ezin ixan. Arei be beste oŕenbeste jazoten yake; ¿zer esan gura dau euzkel oŕatza papaŕian eruatiak jaboten ezpadaki...?

Irakuŕi daigun ondo Euzkadi'ko edestija eta uleŕtu ondo zer esan gura daben eta orduan jaŕiko gara abertzaletasun zintzuan, eta Abeŕtzaletasun zintzuan jaŕi ezkero? ezkaiu iñok be oinperatuko.

AMABIKO BAT.

MENDEXA

"LAUAXETA„'RI.—Orain dala ilabete idatzi neban baña eztot irakuŕi eta gañera an jaŕiten nebana Mendexa'ko basetxe gustijen ixenak ziran. Eztakit zer jazo dan, dakidana da eztadala irakuŕi EUKADI izpaŕingijan. Baña "Lauaxeta" ez uste ixan oŕegatik asaŕatuta nagonik.

ENDORE BAŔIJAK.—Uri onetan be endore baŕija egiŕen dabela diñue baña neuk oraindik eztakit nor ixango dan baŕtean esaten dabe uri onetako irakaslia egiten dabela, bestian beste bat. Orain eztakigu noz ixango dan baña eŕtaldaŕ edo sosolistorik saŕtu beaŕ ba da mendexako ogeta irutik eta ogeta amaŕ urtera artekorik eztot uste egingo dabenik edo bestelan sosolistorik eztabe egingo.

EKONTZAK. — Lengo baten ezkondu ziran Sendoya'taŕ Kepe eta Urkola'taŕ Seber baña ezkontzen dira Goikoetxea'taŕ Pantzeske eta Lasa'taŕ Joseba Imanol.

Ezkontzen dira Otsa'taŕ Gergori eta Laka'taŕ Jone. Gustijoi opa deutsegu zorijona.

ABEŔTZALE ZINTZO BAT.—Lekeitio'n bixi zana zan berau, baña orain Euzkadi'tik iges dago Gixon au Amoroto'n jayua, Amoroto'n azija zan berak esan eustenez saŕi askotan. Lelengo olalde deritxon toki baten eguan lantegi edo olan eta an lanian ibili zan, gero Somoŕostro'n.

Juan ei-zan Brasil'era eta andik California'ra ta juan-etoŕi bi ara egin ondoren Lekeitio'ra beren emaztingaz azke denpora emoteko ustez etoŕi zan. Orduan andik lasteŕ egon ziran auteskundietan zan eta bera ain abeŕtzale gogoŕa zalako amaseŕko goŕijak itxi ta abeŕtzaliai en.on eutsen autaŕkija.

¿Zenbat ameriketaŕ etoŕten ete-dira oŕi egingo leukenak? ¡Ona gure urira etoŕten diranok gustijak edo geyenak beste beneno bat edanda etoŕten dira. Beintzat gustijok eztauke beste gomutaŕik ¡dirua, txindija nundik aŕtuko!

"Lauaxeta" ez asaŕatu gauŕ luzia egindo-dala-ta uŕenguan laburtxubagua egingo dot-eta.

AŔTETA.

Uaŕa.—Lengo idazkija eneban jaso. Galduko zan-edo ¡Mendexa'ko pelota-tokijan jokatuteko naya ba--dautdot, ba! Datoŕen urtian Goikuak gura ba-dau.—L.

Errera 'tik

Leŕo motz aben bitaŕtez, aguŕtzen zaituztet uri polit ontako abeŕtzaleak, batez -ere "Itani" idazle jatoŕa, ta eskeintzen dizuet nere laguntasuna, naita txiroa izan, gure Euzkadi maitearen onerako.

Badakit nere izen-orde au ezagutzen dezutenok gustiz aŕituta geratuko zeratela, baa adierazten dizuet eztedala oraindik nere, etxe-bizitzia lengo lekutik, aldatu baizik, nola Pasai Deun Kepa ta Eŕera alkaen [illegible]-zamaŕian dauden, gauŕ oldoztu det azkeneko uri ontatik azaltzea. Egia esateko, Pasai Deun Kepa'n baño geyagotan arkitzen naiz Eŕera'ko txulo ontan.

ZAGARDO ZALIAK.—Aurten bilduŕez daude sagardo edan-zaliak, sagar gutxi izan da ta saneuŕia beŕiz aundia egin dalako.

Juan diran egunetan erori diran euriak egoki zamar etoŕi ote-diran sagardo-egintzalientzat, oni pizkabat laguntzeko edo sagardua onespentzeko. Baña ez izutu, lenago ere aurten baño sagar-ez aundiagua ezagutu degu-ta urte artan iñoiz baño obiaguak edan ere bai. Eznuke esango batere kalterako izango litzakenik ur pizkabat geyago edango ba'litz.

Lengo egun baten galdera egin nion gure lagun ta abeŕtzale dan Etxaburua'ri gai onetzaz, ta ziran berak, buruko iliari ten -egiñaz: "Auŕten galduak gaituk, mutil: etzeok sagardorik, ta au ez badegu ezta bixigu prezkorik jaterik ere". Ta erantzun nion: Motel, motel, etzak negaŕik egin, aurtengo sagardua beñere baño edan obia izango ditek-ta.

"LAUAXETA„'RI.—Lenago ere, orain urte bete inguru, eskeñi nizun emen Pasai Deun Kepa'n antolatuko genduela alako kaxbelka bat, legatza edo abar, ta baita zuk bayetza eman ere. Emengo Batzoki'ko zabalgundea, ikuŕin-onezpentze ta abar zala ta antolatu ziran jayetan beŕiz, jakiña, bazenduen auŕeroko eginkizunik, ezgenuen aldirik izan. Ia ba aldezun baten alde ontara ere inguratzen zeran, besterik ezpada -ere beste oyek esaten duten bezela "en plan de turismo" edo. Aguŕ.

TXORIKUME.

Uaŕa.—Juango naz sagardaua edan eta Pasai Deun Jon'an makalo andi bat artzera.—L.

Uribe'ren Jostolea
Alkondara eta enparauko gixon-janzkiyak.
Loyola-kalea'n 3'garren zen bakiyan
DONOSTIA'N.

Barriola'tar I. M.
Gexotegiko sendagilea urdail-gibel-este
GARIBAI, 20, 2'a. — DONOSTIA

Desde Zornotza (Amorebieta)

NUEVO BATZOKI.—Parece cosa decidida el traslado del Batzoki, porque ya tenemos un nuevo local y un nuevo Batzoki en donde podremos pasar las tardes crudas de invierno y las calurosas del verano, puesto que en la junta general extraordinaria celebrada el sábado de la semana pasada se dieron a conocer cosas de interés. El nuevo local está enclavado en la Avenida de don L. Urrengoetxea, y tenemos entendido que en él encontrarán los numerosos abertzales zornotzatarras toda clase de comodidades. Habrá un hermoso escenario, biblioteca, ambigú, etc. Ya veréis, abertzales, el día que inauguremos nuestro Centro, aquél ha de ser uno de esos días como pocos habrá visto Euzkadi, un día de concentración patriota, un día de manifestación de nuestra fuerza y un día de demostración clara y patente del movimiento euzkadiano.

ERIOTZA.—Tuvo lugar la conducción del cadáver al cementerio de la señora doña Soledad González Campon, esposa de don Jenaro Ruiz de Agirre, constituyendo una imponente manifestación de duelo, en la que tomaron parte todas las clases sociales, dadas las muchas amistades de que goza tan distinguida familia. A todos ellos, muy queridos amigos nuestros, enviamos el más sentido pésame. (Goyan bego.)

CATECISMO.—Con gran celo dan los sacerdotes lección de doctrina los domingos y días laborables.

Los padres deben enviar a sus hijos hasta mayores a aprender las verdades de la Religión en estos tiempos de prueba. No se entibie en nosotros la piedad. Sigamos siempre los consejos de nuestro amado Pastor. Al buen entendedor...

NASKALDIJA.—Después de pasar el verano a nuestro lado, marcharon a Bilbao la señora viuda de Taubmann y familia, don Adolfo Ortiz de la Riva y nuestro amigo Sabin Isusi.

—Dió a luz con toda felicidad una preciosa niña la esposa de nuestro buen amigo Jesús Iza.—*Kikirriki*.

✦ ✦ ✦

Algaradas estudiantiles

Un grupo de ochenta estudiantes intentó que las jóvenes de la Escuela Normal de Maestras secundaran la declarada huelga

Rotura de cristales, sustos y carreras

A las diez y media de la mañana de ayer ocurrieron en distintos lugares de la villa alborotos y algaradas estudiantiles, según nuestros informes, como exteriorización del disgusto que en aquella masa han causado últimas disposiciones oficiales.

El martes, con motivo de la festividad de Todos los Santos, los estudiantes, en contra de la disposición que declaraba día hábil para el estudio la tradicional fiesta, no acudieron a clase.

Ayer, los estudiantes declararon la huelga indefinida, prohibiendo a los jóvenes entrar en sus clases. Esto ocurría en el Instituto de segunda enseñanza.

De aquí partieron en vocinglera manifestación unos ochenta estudiantes hacia la Escuela Normal de Maestras, donde pretendieron que las estudiantes salieran de sus clases y secundaran el movimiento. Como éstas se negaran, el alboroto arreció y algunos estudiantes apedrearon las ventanas del edificio (antiguo colegio de los jesuitas, de Indautxu), destrozando gran número de cristales. Como la algarada tomara un matiz grave, un empleado de la Escuela Normal cursó aviso a la Inspección de Vigilancia, de donde se dieron órdenes de que diez guardias de Asalto hicieran acto de presencia en aquel lugar. La sola presentación de los guardias de Asalto disolvió y puso en fuga a los estudiantes.

No obstante la fuerza de Seguridad estacionada en las cercanías de los centros docentes, las coacciones siguiéronse cometiendo, produciéndose con frecuencia carreras y sustos.

Una Comisión de estudiantes visitó al gobernador civil, que les hizo ver que la declarada huelga era ilegal.

También fueron detenidos, como más significados en las coacciones, los estudiantes Ignacio de Ustaza y Jauregi, Gonzalo Zavas Lafarga y Pedro Darío de Arana y Maíz, que fueron puestos en libertad después de ser amonestados por el gobernador.

Hoy parece ser que continuará la huelga de estudiantes.

FALLECIMIENTO. — Falleció cristianamente doña Soledad González Campon, esposa de nuestro querido amigo don Jenaro Ruiz de Agirre.

Se verificó la conducción del cadáver, en la que desfiló todo el pueblo, prueba inequívoca de las grandes simpatías con que cuenta la distinguida familia.

A su afligido esposo, padres y hermanos, todos ellos queridísimos amigos nuestros, les acompañamos en el dolor que en estos momentos les embarga, y pedimos a Jaungoikua resignación cristiana, y a nuestros lectores una oración por el eterno descanso de su alma. (G. B.).

JUNTA GENERAL. — Como estaba anunciado, se celebró en el Batzoki junta general extraordinaria para tratar de la situación económica del Batzoki, así como de los trabajos que se están llevando a cabo para la apertura del nuevo.

Se dió lectura de las obligaciones suscritas, la que arroja un avance importantísimo, y esperamos que una vez recogidos todos los boletines que están en manos de los socios, se cubrirá el presupuesto con superávit.

Un nacionalista veterano explicó detalladamente los trabajos a este fin realizados y exhortó a todos a que hicieran un pequeño sacrificio del mucho mermado jornal y sueldo para conseguir un baluarte propio del pueblo.

Dentro del mayor entusiasmo se dió fin a la reunión, donde se vió un optimismo consolador y del que esperamos señalados frutos.

VISITA AL NUEVO BATZOKI.—Hemos visitado los nuevos salones del Batzoki y sus dependencias, y hemos quedado asombrados ante la grandiosidad.

Sus amplios salones, donde se nota mucha claridad debido al hermoso mirador y balcones, nos han entusiasmado.

También hemos visto (todavía están recogidos) los hermosos muebles que se destinarán a escritorio y salón de juntas, regalo de un errikoseme que oculta su nombre en el anónimo, pero los que estamos en el secreto no podemos menos de expresar nuestro agradecimiento por tan significado regalo. Creyendo interpretar el agradecimiento de todos los patriotas hago extensivo el de todos.

Betikoa.

EUZKO - IDAZKALTZA - BURUBA
(EIBI)
EL SECRETARIADO GENERAL VASCO
recomienda muy eficazmente
a los patriotas
JOSUTXU
el libro por excelencia para aprender a rezar en euzkera, que sirve para los
UMETXUS
que sirve para las
EMAKUMES
que sirve para los
MENDIGOXALES
que es indispensable
para todos los
EUZKELTZALES
y que sólo cuesta
DOS PESETAS

Jesús Ostolaza
BERGARA
FABRICA DE INSIGNIAS DE ESMALTE FINO
AZALIRARRI MIEZKO IKURRIÑEN OLEA

Correo txaidean, 20'n
Umientzako burditxubak.-Artula-ari--jak albandorratz-lanetarako
"GOLDA"- GALTZERDIJAK
Etxe onetan aurkituko dozuz
barrikeririk andijenak

SE RECOMIENDA POR SI SOLO EL ALIMENTO INSUPERABLE
ALAR-ONENA
Olo afautzagillientzat eta txitak azteko. Utzik emoten ez duten jatekuak Aragi afain eta azuf-irin "Alar Onena"
Especialísimo para gallinas ponedoras y cría de pollitos. Resultados garantizados Harinas de carne, pescado y hueso "Alar Onena"
Maria J. Esnaola
Miracruz, 21 SAN SEBASTIAN Teléfono 12014
¡ALERTA! EXIGID SIEMPRE LA MARCA "ALAR ONENA"

El mejor jabón para el lavado de la ropa. Tiene abundante espuma y mucha duración.
"BILORE"
Zoñekoak garbitzeko jaboi-rik onena. Bitxa ugaria dauka ta iraupen aundiagoa.